

HÅLLBART INITIATIV

Hållbart Initiativs partivision

LIVSKRAFT FÖR MÄNNISKA OCH MILJÖ

Fastställt av medlemsmötet 29.5.2023

VÅR VISION I EN MENING

**Hållbart Initiativ:
För ett Åland där människor mår bra inom naturens gränser.**

Innehållsförteckning

Förord	3
Livskraft för människa och miljö	4
Våra sex temaområden	5
1. Ekonomiskt nytänk	5
2. Mänskliga rättigheter och demokrati	6
3. Icke våld	7
4. Ekologisk vishet	8
5. Social rättvisa	9
6. Global solidaritet	10
Avslutning	11

Förord

Välkommen till Hållbart Initiativ och vår partivision!

När Hållbart Initiativ bildades våren 2019 var det ur en stark känsla bland ålänningar att vi måste hitta nya sätt att hantera klimatkrisen och hotet mot den biologiska mångfalden, stressen och den psykiska ohälsan. Det självstyrda Åland måste som resten av världen ta ansvar för sina utsläpp, säkra sin natur och skapa bästa möjliga förutsättningar för befolkningen att må bra och skapa ett gott liv.

Vårt parti är fött ur en stark vilja att förändra saker till det bättre. Vi finner nya och innovativa lösningar på gamla och nya utmaningar, och tar samtidigt till vara de stora möjligheter som utvecklingen för med sig.

Vi gick till val hösten 2019 med 13 löften om bland annat klimatet, Östersjön, jämställdheten, biologisk mångfald, skärgården, moderna transporter, ökad folkhälsa, och entreprenörskap. Det du nu håller i handen är en utveckling av de 13 löfterna. Här beskrivs Hållbart Initiativs ideologiska grundpelare. I arbetet har vi låtit oss inspireras av engagerade ålänningar, vårt politiska värv, olika livserfarenheter och möten med gröna politiker från hela världen.

I vår partivision spänner vi bågen mot framtiden. Vi arbetar utifrån ett långsiktigt perspektiv och med en kristallklar målmedvetenhet som sträcker sig över flera mandatperioder. Ur vår långsiktiga vision växer våra konkreta valprogram och andra politiska förslag fram.

Ett av Hållbart Initiativs främsta rättesnören är att det ska vara lätt att engagera sig, det ska vara enkelt att komma med och göra skillnad.

Om du tycker att det du läser i det här dokumentet klingar bra med hur du tycker Åland borde utvecklas är du varmt välkommen att höra av dig till oss.

Allt gott,

Erica Scott & Alfons Röblom
Talespersoner för Hållbart Initiativ

Livskraft för människa och miljö

Hållbart Initiativ tror på människans förmåga att delta i och ta ansvar för samhällets utveckling. När människor i alla åldrar, av olika ursprung, och med olika kompetens och erfarenheter deltar med sin kreativitet drivs samhället framåt. Vi vill främja en aktiv demokrati som involverar alla människor - även grupper som annars inte brukar komma till tals.

Samhällets uppgift är inte att styra medborgarnas liv, snarare att skapa förutsättningar för var och en att utvecklas utifrån sin potential. Vi vill ta bort fyrkantiga och orättvisa hinder så att allt från skola och äldreomsorg till infrastruktur och planering har människan i centrum - på riktigt. Ett sådant samhälle ger oss alla möjligheter att känna oss fria och uppleva livskraft.

Den enes upplevelse av livskraft får samtidigt inte inskränka den andras möjlighet till livskraft vare sig idag eller imorgon. Vi måste därför anpassa vårt sätt att leva så att naturresurserna räcker till, för oss själva, människor i andra länder och kommande generationer. Vi har inget annat val än att skapa ett samhälle där vi kan leva goda liv inom planetens gränser.

Detta mål kommer vi inte att uppnå med dagens ekonomiska tillväxtmodell där jakten på en växande bruttonationalprodukt (BNP) har blivit det högsta målet för samhällsutveckling. När denna typ av tillväxt blivit ett mål i sig riskerar vi att överutnyttja människor och miljö. Den vägen kan vi inte längre vandra.

Hållbart Initiativ står för ett nytt sätt att se på ekonomi. Vi vill se en ekonomi som hjälper människor att förverkliga sin potential istället för att göra dem till kuggar i en ekonomisk karusell. Ekonomin ska finnas till för människan, inte tvärtom.

Vi vill också se en ekonomi som anpassas till naturens villkor istället för att tillåta en fortsatt rovdrift på naturen. Det innebär att vi lämnar ett system där vi tar ut naturresurser, producerar varor, överkonsumerar och släpper ut avfall och istället styr mot att cirkulera material samt reparera och återanvända resurser.

Avgörande nycklar för att klara av omställningen är kreativitet och entreprenörskap. Åland har goda förutsättningar för det genom vårt snabbfotade och lokala beslutsfattande. Dessutom ger småskaligheten möjligheter för pilottestning och innovation. Vi behöver ta steget vidare och utnyttja denna potential bättre. Hållbart Initiativ vill därför satsa på utbildning, forskning och kultur för att hitta nya lösningar på gamla problem.

Omställningen kräver ett fortsatt och ökat engagemang i alla delar av samhället - näringslivet, tredje sektorn och privata hushåll. Men det är framför allt politiken som måste leda utvecklingen och forma framtiden - omställningen sker inte av sig själv.

Vi i den gröna rörelsen är inte bara övertygade om att det är möjligt att skapa en värld där alla människor kan leva goda liv i harmoni med naturen - vi vill vara med och forma denna värld.

Våra sex temaområden

Vi vill uppnå vår vision med följande sex temaområden. De beskriver den långsiktiga politiska strategi som ligger till grund för Hållbart Initiativs arbete på alla nivåer.

1. Ekonomiskt nytänk

Hållbart Initiativ vill se på ekonomi i dess ursprungliga betydelse - att hushålla med knappa resurser. Vi vill gå från ett resursslösande samhälle till ett uthålligt resurssparande.

Omställningen till ett hållbart samhälle är inte bara en nödvändighet - den innebär stora fördelar för både den enskilda människan och för lokalsamhället. Då fler är nöjda med sin tillvaro, har en meningsfull sysselsättning och konsumerar medvetet ökar den lokala ekonomin och den lokala sysselsättningen. Då fler reparerar och delar istället för att köpa nytt främjar vi en arbetsmarknad i den cirkulära ekonomin. Då vi utnyttjar vindens och solens potential som är unik för Åland, banar vi väg för att bli Nordens centrum för förnybar energi. De största möjligheterna att hitta nya affärsområden finns i omställningen - särskilt om vi är modiga nog att ligga på vågens framkant. En aktiv omställningspolitik är den bästa näringspolitiken.

Att finansiera välfärden och genomföra hållbara investeringar kräver starka offentliga finanser. Det uppdraget har med åren blivit allt mer utmanande. För att balansera de offentliga finanserna krävs en långsiktig styrning som inte stirrar sig blind på årliga resultat. Lika lite som vi ska lämna en ekologisk skuld till våra barnbarn, ska vi lämna en finansiell skuld.

Målbilder:

- införa ett annat mått på samhällsutveckling än enbart BNP, ett mått som tar hänsyn till människors välbefinnande, miljön och naturresurserna,
- stimulera en lokal ekonomi vilket gör vårt samhälle mer kriståligt, genererar skatteintäkter och ökar sysselsättningen,
- ställa om den linjära ekonomin till en cirkulär ekonomi där avfall ses som en resurs och där fokus ligger på varors kvalitet och livslängd,
- ha en offentlig konsumtion som styr mot ett ekologiskt och socialt hållbart samhälle,
- satsa på utbildning, forskning och utveckling för fler gröna jobb,
- stödja gröna investeringar som minskar driftskostnader, minskar slitaget på naturen och ökar den åländska konkurrenskraften,

- främja en rättvis grön omställning som inte lämnar någon utanför, samt jämna ut de växande ekonomiska klyftorna för att motverka bland annat korruption och brottslighet,
- uppmuntra medborgarsamarbeten och kooperativ verksamhet såsom fordonspooler, bytesaffärer och REKO-ringar, och
- ta vara på Ålands potential inom vind- och solkraft, produktion och lagring av energi samt primärnäringarna.

Våra konkreta förslag lanseras i valmanifestet för 2023!

2. Mänskliga rättigheter och demokrati

Alla som bor och verkar på Åland ska ha lika möjligheter att leva ett gott liv, oavsett kön, hudfärg, sexuell läggning eller socioekonomisk bakgrund. Hållbart Initiativ vill därför ta bort alla onödiga hinder så att alla kan känna sig delaktiga i samhället på lika villkor.

Åland har med sin självstyrelse goda möjligheter att utveckla den lokala demokratin. Hållbart Initiativ som parti styrs genom en organisationsmodell med delat ansvarstagande hos de medlemmar som engagerar sig. Vi tror också på ökad transparens för att främja inkludering och rättvisa beslutsprocesser. Starka oberoende media säkerställer dessutom att makthavare granskas och korruption motarbetas.

Polarisering, desinformation på sociala medier, minskad tilltro till våra demokratiska institutioner och politikerförakt utgör allvarliga hot mot demokratin. Hållbart Initiativ har sedan starten medvetet arbetat för en sund debattkultur både internt och externt. Inom partiet odlar vi en diskussionskultur där deltagarna ska känna sig trygga att föra fram sina åsikter och tankar utan att känna sig dumförklarade eller förminskade. I den offentliga debatten är partiets hållning att argumentera på sakliga grunder, utan personangrepp och med respekt.

Målbilder:

- markant öka tillgängligheten för personer med funktionsvariation i såväl den fysiska som den digitala miljön,
- eliminera orättvisa löneskillnader, inte minst mellan män och kvinnor, så att alla får lika lön för likvärdigt arbete,
- stärka motståndskraften i samhället mot desinformation så att beslutsfattande baseras på fakta och vetenskap,
- främja tredje sektorns verksamhetsförutsättningar,
- skydda visselblåsare i offentlig och privat sektor,
- utveckla demokratin genom uppsökande medborgardialog, integration och aktiv inkludering av underrepresenterade grupper i samhället,

- stärka förutsättningarna för kulturutövande, bildning, den fria konsten och public service,
- göra det strategiska arbetet mot korruption till en självklarhet i offentliga myndigheter,
- värna HBTQIA+ personers lika fri- och rättigheter, och
- öka kunskaperna om demokrati och desinformation inom det åländska utbildningssystemet.

Våra konkreta förslag lanseras i valmanifestet för 2023!

3. Icke våld

Hållbart Initiativ tror att det är möjligt att uppnå en hållbar och rättvis värld utan våld och konflikter. Krig och militära konflikter är bland det värsta som kan drabba människor, samhällen och miljön. Konflikter mellan människor och grupper i samhället orsakar lidande och spänningar som eroderar människors välbefinnande och tillit. Samhället behöver mer aktivt motverka alla former av våld, allt ifrån krig och våld i det civila samhället till våld i hemmet, såväl fysiskt, psykiskt, ekonomiskt som sexuellt.

Hållbart Initiativ är ett fredsparti som samtidigt vill förebygga konflikter. En viktig del av fredsbyggande åtgärder är att se till de underliggande orsakerna till konflikter, såsom kampen om sinande naturresurser, social ojämlikhet och diskriminering. Det här innefattar även arbetet med att främja utbildning, kultur och mänskliga rättigheter för att skapa en mer jämlik samhällsutveckling.

Målbilder:

- effektivt förhindra och lagföra människohandel och narkotikabrottslighet,
- skapa plattformar för samtal, dialog och medling mellan olika samhällsgrupper i såväl proaktiv som reaktiv form,
- värna Ålands demilitarisering och neutralisering och använda Ålandsexemplet som en modell för konfliktlösning i världen,
- verka för att Östersjön och Norden blir en kärnvapenfri zon,
- stärka myndigheternas och civilsamhällets beredskap för kommande krissituationer,
- stärka förutsättningarna för fred genom att främja sunda, tillitsfulla relationer mellan människor och mellan människa och natur, och
- stoppa överexploateringen av naturresurser i andra delar av världen genom ambitiös internationell miljölagstiftning såsom att kriminalisera ekocid - storskalig miljöförstöring.

Våra konkreta förslag lanseras i valmanifestet för 2023!

4. Ekologisk vishet

Ekologisk vishet handlar om att anpassa vårt beteende och vårt samhälle till naturen. Det bottenar i en insikt om att vi är en del av naturen, inte dess mästare, och att vår överlevnad och vårt välbefinnande är beroende av att vi bevarar och håller ekosystemen i balans. Vi behöver därför till fullo värdesätta miljö och naturresurser i vårt beslutsfattande.

En snabb omställning till ett klimatneutralt samhälle med ökad biodiversitet och ren miljö är för Hållbart Initiativ en självklarhet. Den behöver göras på ett strategiskt sätt så att vi inte skapar nya problem när vi försöker lösa gamla problem. Vi vill framtidssäkra de ekosystemtjänster som naturen ger oss så att kommande generationer också kan ta del av dem. Framgång uppnås genom att vara starka och orädda pådrivare i miljö- och klimatfrågor.

Målbilder:

- förstärka de biologiska spridningsvägarna för flora och fauna både till lands och havs,
- införa en ekosystembaserad förvaltning av naturresurserna så att alla ekonomiska verksamheter måste förhålla sig till naturens gränser,
- utveckla arbetet för djurens välfärd,
- stärka de åländska ekosystemtjänsterna genom återställande av betesmarker, vikar och andra områden som är i behov av ökad biologisk mångfald,
- att Åland ska vara en föregångare i klimatomställningen genom att uppnå målet att Åland som helhet ska vara klimatneutralt 2035, och lägga upp ett mål för netto-negativa utsläpp för 2051,
- verka för att alla land-, sjö- och flygtransporter ska ske med förnybara bränslen,
- stödja och uppmuntra kretsloppsanpassad växtodling och djurhållning för att eliminera användningen av skadliga kemikalier och minska näringsläckaget samt klimatanpassa jordbruket,
- säkerställa att de åländska satsningarna på förnybar energi ska ske inom ekosystemets ramar, med största respekt för miljövärdena,
- värna om Ålands byggda miljö och slå vakt om vårt kulturarv och våra kulturmiljöer, och
- verka för en sammanhållen, strategiskt hållbar samhällsutveckling med samarbete över kommungränser.

Våra konkreta förslag lanseras i valmanifestet för 2023!

5. Social rättvisa

Alla har rätt till en grundtrygghet oberoende av konjunkturen. Hållbart Initiativ tror på en ekonomisk politik som prioriterar investeringar i utbildning, hälsa och sociala tjänster för att främja en jämlik samhällsutveckling. Oberoende av var du bor på Åland ska en likvärdig basservice erbjudas. Du ska också kunna ta del av förebyggande och tidiga insatser inom allt från ungdomsarbete till äldreomsorg.

Omställningen till ett hållbart samhälle måste vara socialt rättvis för att alla ska vara delaktiga. Vi vill att omställningen ska vara trygg för alla. Olika former av stöd behöver finnas för att låginkomsttagare ska ha möjlighet att bidra till omställningen.

Alla har olika förutsättningar att delta i det hållbara samhällsbygget. Det finns de som trivs med högt arbetstempo och de som upplever att det är kämpigt att möta alla vardagens krav. Hållbart Initiativ vill att alla ges möjlighet att finna sin individuella balans i vardagen - utan press och hets.

Målbilder:

- minska den relativa fattigdomen på Åland genom ett aktivt socialt arbete och förbättrad avgifts- och bidragspolitik,
- prioritera resurser till äldreomsorgen och rikta fokus på förebyggande insatser och samarbete över organisationsgränserna,
- stärka pensionärernas basstrygghet,
- förhindra att ungdomar avstår från studier av ekonomiska skäl,
- motverka ungas psykiska ohälsa,
- främja en organisering av huvudmannaskap i serviceproduktion som klarar av att uppfylla medborgarnas rätt till service oberoende av boendeort,
- arbeta för goda livsmiljöer på Åland där samhället ska vara inkluderande, tillgängligt, tryggt, hållbart, attraktivt och levande,
- verka för en hållbar och inkluderande arbetsmarknad genom investeringar i gröna jobb och utbildning inom framtidsbranscher såsom förnyelsebar energi samt lokal och cirkulär ekonomi, och
- anpassa och utveckla energi- och transportstöd till låginkomsttagare, och
- främja en arbetsmarknad som möjliggör flexibilitet för arbetstagare där offentlig sektor går i bräschen för moderna lösningar.

Våra konkreta förslag lanseras i valmanifestet för 2023!

6. Global solidaritet

Ska vi genomföra en omställning måste vi vara medvetna om vår roll som medborgare och att ta ansvar för våra handlingar. Det innebär att agera i enlighet med våra värderingar och att göra det som är rätt, inte bara för oss själva, utan för allt levande på jorden.

Samarbete på en global nivå bidrar till att lösa gemensamma och gränsöverskridande utmaningar såsom klimatförändringar, sociala orättvisor och miljöproblem. Hållbart Initiativ är en del av den gröna rörelsen och medlem i European Green Party (EGP). Som sådan har vi goda kontakter med progressiva partier och politiker världen över, inte minst i vårt närområde. Vi gör Ålands röst hörd och drar nytta av kontakterna för att hitta egna åländska lösningar i omställningsarbetet.

Målbilder:

- främja mänskliga rättigheter och demokrati globalt genom att stödja det åländska civilsamhällets internationella arbete samt kulturutbyte,
- arbeta för en human flykting- och invandringspolitik och stärka det åländska integrationsarbetet,
- främja internationellt utbyte och gränsöverskridande samarbete i all offentlig verksamhet,
- se Åland utöva ett större politiskt engagemang för hållbarhetsfrågor i internationella organisationer och göra Åland till en naturlig mötesplats för gränsöverskridande samarbete,
- förankra och förstärka Ålands folkrättsliga status i regionen, i EU och internationellt,
- skapa genomslag för ungas globala engagemang för att förändra världen i en hållbar riktning genom ett generationsöverskridande arbete,
- att självstyrelsen utvecklas med de behörigheter som behövs för att ytterligare stödja Ålands omställning till ett hållbart samhälle, och
- förädla ett nytt koncept på Ålandsexemplet genom att använda Åland som ett modellområde för hur hållbar utveckling kan bedrivas strategiskt, systematiskt och sektorsövergripande - ett Ålandsexempel 2.0.

Våra konkreta förslag lanseras i valmanifestet för 2023!

Avslutning

I den här partivisionen har vi i Hållbart Initiativ formulerat vår sammanhållna vision för den framtid vi vill se. Vi har därefter beskrivit ett antal politiska strategier för att uppnå visionen. Partivisionen är det övergripande vägledande dokumentet för alla de som representerar Hållbart Initiativ i lagting, kommunernas beslutande organ, arbetsgrupper samt i det internationella arbetet.

Visionsbeskrivningar och temafrågor kommer beroende på samhällsutvecklingen alltid att behöva översättas till konkreta politiska förslag. Det gör vi i valmanifesten inför kommande mandatperioder och för de val som Hållbart Initiativ ställer upp kandidater i.

Vi vill uppmuntra alla som delar våra värderingar att komma med i vår politiska rörelse och arbeta tillsammans med oss för att skapa ett livskraftigt Åland för människa och miljö. Tillsammans kan vi göra skillnad. Tillsammans kan vi bygga ett Åland där människor mår bra inom naturens gränser.